

Міністерство культури України
Державний методичний центр навчальних
закладів культури і мистецтв України

Л. М. Сисак

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ
З ВИВЧЕННЯ ГАРМОНІЇ

Методичні рекомендації
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Видання друге, перероблене та доповнене

Вінниця
Нова Книга
2012

УДК 781.41(075)

ББК 85.310.54я7

С 40

*Рекомендовано до друку Державним методичним центром
навчальних закладів культури і мистецтв України*

Рецензенти:

В. С. Грабовський — музикознавець, член правління національної спілки композиторів України, голова Дрогобицького осередку НСКУ;

О. В. Березовенко — викладач Київського обласного училища культури і мистецтв.

Відповідальні за випуск: Стронько Т. Ф., Ремезова Г. Д.

Сисак Л. М.

С 40 Практичні поради з вивчення гармонії : методичні рекомендації для вищих навч. заклад. культури і мистецтв І–ІІ рівнів акред. / Л. М. Сисак. — Вид. 2-ге, переробл. та допов. — Вінниця : Нова Книга, 2012. — 88 с.

ISBN 978-966-382-411-6

Дана праця містить ряд рекомендацій, практичних порад, вказівок, зразків типових гармонічних зворотів, надає короткі відомості з історії гармонічних стилів, а також термінологію і способи запису акордів джазової гармонії.

Для студентів і педагогів вищих навчальних закладів культури і мистецтв.

УДК 781.41(075)

ББК 85.310.54я7

© Сисак Л. М., 2007

© Сисак Л. М., переробл.
та допов., 2012

© Нова Книга, 2012

ISBN 978-966-382-411-6

Зміст

Передмова	3
Чотириголосний запис тризвуків гармонії	8
Переміщення тризвуків	9
Співвідношення тризвуків. Гармонічне та мелодичне з'єднання	11
Стрибки терцій	14
Період, речення, каденції	15
Гармонізація мелодії головними тризвуками	17
Гармонізація баса	19
Кадансовий квартсекстакорд	21
Секстакорди головних тризвуків	23
Квартсекстакорди головних тризвуків	28
Домінантовий септакорд	31
Обернення домінантового септакорду	34
Повна функціональна система мажору та гармонічного мінору	35
Тризвук та секстакорд II ступеня	37
Тризвук VI ступеня перервана каденція	38
Тризвук III ступеня в мажорі	39
Домінанта з секстою	40
Секстакорд VII ступеня	40
Септакорд II ступеня та його обернення	41
Септакорд VII ступеня та його обернення	44
Домінантовий нонакорд	46

Фригійські звороти.....	47
Акорди подвійної домінанти.....	49
Відхилення.....	53
Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості... ..	55
Додатки.....	61
1. Акорди на ступенях ладу.....	61
2. Деякі гармонічні звороти, що вживаються для гармонізації типових рухів у басі.....	61
3. Деякі гармонічні звороти, що вживаються при гармонізації типових рухів у мелодії.....	63
4. Акорди основних функціональних груп.....	65
Короткі відомості з історії гармонічних стилів.....	66
<i>Докласична гармонія</i>	66
<i>Гармонія класицизму</i>	68
<i>Гармонія романтизму</i>	69
<i>Гармонія імпресіонізму</i>	70
<i>Дванадцятитонова діатоніка у творчості композиторів ХХ століття</i>	72
<i>Гармонія композиторів нової фольклорної хвилі</i>	73
<i>Конструктивна течія в музиці ХХ століття</i>	74
Гармонія джазу.....	77
<i>Акордові моделі</i>	79
<i>Таблиця типів акордів</i>	83
<i>Допоміжні акорди</i>	84
<i>Інші типи акордів</i>	84
<i>Таблиця типів акордів</i>	85
<i>Акорди та звукоряди</i>	86
Рекомендована література.....	87